

EXPUNERE DE MOTIVE

Prevederile alin.(2) al art.25 din Legea nr.176/2010 prevăd că: "Persoana eliberată sau destituită din funcție potrivit prevederilor alin. (1) sau față de care s-a constatat existența conflictului de interese ori starea de incompatibilitate este decăzută din dreptul de a mai exercita o funcție sau o demnitate publică ce face obiectul prevederilor prezentei legi, cu excepția celor electorale, pe o perioadă de 3 ani de la data eliberării, destituirii din funcția ori demnitatea publică respectivă sau a încetării de drept a mandatului. Dacă persoana a ocupat o funcție eligibilă, nu mai poate ocupa aceeași funcție pe o perioadă de 3 ani de la încetarea mandatului. În cazul în care persoana nu mai ocupă o funcție sau o demnitate publică la data constatării stării de incompatibilitate ori a conflictului de interese, interdicția de 3 ani operează potrivit legii, de la data rămânerii definitive a raportului de evaluare, respectiv a rămânerii definitive și irevocabile a hotărârii judecătorești de confirmare a existenței unui conflict de interese sau a unei stări de incompatibilitate."

Considerăm că aceste dispoziții legale sunt suficient de clare sub aspectul conținutului și al intenției legiuitorului, astfel că nu necesită o interpretare legală. Însă, luând în considerare punctele de vedere diferite, ce au dat naștere unui conflict juridic între autorități, constatat de Curtea Constituțională prin Decizia nr.460/2013, dorim, în calitate de inițiatori, să modificăm prevederea menționată în scopul înlăturării „caracterului neclar al acesteia” reținut prin decizie.

Interpretarea are la bază sensul literal și gramatical al noțiunilor folosite de legiuitor la redactarea textului în discuție, coroborarea acestuia cu alte norme juridice incidente în materie, precum și intenția legiuitorului, care trebuie să respecte, totodată, cadrul constituțional referitor la dreptul de a alege și de a fi ales - art. 36 și art. 37 din Legea fundamentală. Dacă legiuitorul ar fi dorit o extindere a efectelor

sanctiunii, ar fi utilizat termeni, sintagme generice de tipul "orice altă funcție publică", "o funcție sau demnitate publică similar" etc., noțiuni consacrate de altfel în astfel de situații și utilizate și în legea invocată.

Rațiunea pentru care legiuitorul a exclus funcțiile electorale din sfera celor care, deși sunt cuprinse în obiectul de reglementare al Legii nr. 176/2010, nu pot fi supuse aceluiași regim juridic sub aspectul interdicției ocupării, pe o perioadă de 3 ani, de către aceeași persoană asupra căreia s-a constatat existența stării de incompatibilitate sau a unui conflict de interese, constă în faptul că de esența funcției sau demnității electorale/eligibile este mandatul persoanei care a candidat la alegeri locale, parlamentare etc., mandat obținut ca urmare a exercitării dreptului de vot al cetățenilor și a întrunirii majorității cerute de lege, după caz. Singurele limite prevăzute de art. 37 din Constituție cu privire la exercitarea dreptului de a fi ales se referă la vârsta minimă a prezumtivului candidat, la capacitatea acestuia de a-și exercita dreptul de vot în condițiile art. 36 din Constituție, la condițiile prevăzute de art. 16 alin. (3) din aceasta cu privire la ocuparea funcțiilor și demnităților publice, civile sau militare, în condițiile legii, de către persoane care au cetățenia română și domiciliul în țară, precum și la categoriile de persoane prevăzute la art. 40 alin. (3), care nu pot face parte din partide politice (judecătorii Curții Constituționale, avocații poporului, magistrații, membrii activi ai armatei, polițiștii și alte categorii de funcționari publici stabilite prin lege organică).

Potrivit opiniei concurente, formulată de domnul judecător Valer Dorneanu la Decizia Curții Constituționale nr.460/2013, și care reflectă și punctul de vedere al Comisiei juridice, de numiri, disciplină, imunități și validări din Senat, specificul dispozițiilor art.25 alin.(2) din Legea nr.176/2010 rezidă în reglementarea sancțiunii constând în decăderea din dreptul persoanei eliberate sau destituite din funcție ca urmare a săvârșirii abaterii disciplinare prevăzute la alin.(1) (*fapta persoanei cu privire la care s-a constatat că a emis un act administrativ, a încheiat un act juridic, a*

luat o decizie sau a participat la luarea unei decizii cu încălcarea obligațiilor legale privind conflictul de interese ori starea de incompatibilitate) de a mai exercita o funcție sau o demnitate publică ce face obiectul prevederilor Legii nr.176/2010, o perioadă de 3 ani de la data eliberării, destituirii din funcția ori demnitatea publică respectivă sau a încetării de drept a mandatului. Această interdicție de 3 ani privește orice funcție sau demnitate dintre cele prevăzute de Legea nr.176/2010, **cu excepția celor electorale.** Pentru situația în care funcția în exercitarea căreia persoana în cauză a declanșat starea de incompatibilitate sau conflictul de interese are caracter eligibil, legiuitorul precizează, în teza a doua a alin.(2), că respectiva persoană nu mai poate ocupa **aceeași** funcție, prin aceasta înțelegându-se **funcția concretă**, și nu tipul sau categoria ei.

Această interpretare are la bază sensul literal și gramatical al noțiunilor folosite de legiuitor la redactarea textului în discuție, coroborarea acestuia cu alte norme juridice incidente în materie, precum și intenția legiuitorului, care trebuie să respecte, totodată, cadrul constituțional referitor la dreptul de a alege și de a fi ales - art.36 și art.37 din Legea fundamentală. Dacă legiuitorul ar fi dorit o extindere a efectelor sancțiunii, ar fi utilizat termeni, sintagme generice de tipul "orice altă funcție publică", "o funcție sau demnitate publică similar" etc., noțiuni consacrate de altfel în astfel de situații și utilizate și în legea invocată.

Modalitatea de interpretare și aplicare a art. 25 alin.(2) din Legea nr.176/2010 a fost deja stabilită prin hotărâri judecătorești irevocabile pronunțate în situații similare.

Astfel că, în prezent, practica judiciară confirmă irevocabil această interpretare, stabilind că „[...] existența stării de incompatibilitate stabilită de Agenția Națională de Integritate se referă la interdicția de a mai ocupa **funcția eligibilă care a generat starea de incompatibilitate**".

Având în vedere considerentele Deciziei nr. 460/2013, se poate deduce că instanța de contencios constituțional recunoaște lipsa de claritate și previzibilitate a normei legale incidente în cauză. Într-o atare situație, în subsidiar, în măsura în care s-ar aprecia că dispozițiile art. 25 sunt redactate într-un mod deficitar, lipsit de precizie și claritate, s-a solicitat a se constata nerespectarea dispozițiilor art. 7 alin.(4) din Legea nr. 24/2000 potrivit căreia „Textul legislativ trebuie să fie formulat clar, fluent și inteligibil, fără dificultăți sintactice și pasaje obscure sau echivoce. Nu se folosesc termeni cu încărcătura afectivă. Forma și estetica exprimării nu trebuie să prejudicieze stilul juridic, precizia și claritatea dispozițiilor”.

Printr-o sentință civilă recentă, tribunalul a învederat că dispoziția legală declarată ca fiind neclară și imprecisă cuprinsă la art. 25 alin. (2) teza a II-a din lege prevede o interdicție de eligibilitate. Or, interpretarea dispoziției legale imprecise, neclare ce prevede o interdicție de eligibilitate se impune a se realiza în conformitate cu principiile deduse din jurisprudența Curții EDO, așadar de o manieră prudentă și restrictivă. **O atare interpretare nu poate opera altfel decât în favoarea titularului dreptului supus interdicției, respectiv dreptul de a fi ales.**

Pornind de la aceste premise, tribunalul a reținut că sintagma „aceeași funcție” menționată la art. 25 alin. (2) teza a II-a din lege pentru a desemna categoria funcției supusă interdicției **nu poate primi decât o interpretare strictă**, semnificația ei fiind aceea de **funcție eligibilă concretă ocupată în precedent de persoana cu privire la care s-a constatat starea de incompatibilitate**. Teza contrară, ar putea fi primită în ipoteza în care sfera funcției supuse interdicției ar fi determinată printr-o formulă precisă, neechivocă de tipul: „o asemenea funcție”, „o funcție similară”, „o astfel de funcție”, etc.

În consecință, având în vedere considerentele reținute de Curtea Constituțională, precum și cele reținute de instanțele judecătorești în materie,

propunem modificarea articolului 25 alin.(2), în sensul precizării că dispoziția privind interdicția se referă la funcția „**care a generat starea de incompatibilitate**”.

Cristiana
Inițiator,

senator

Cristiana Irina Anghel